

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E vergunningen@odh.nl
I www.odh.nl

Zaaknummer : 00496621
Ons Kenmerk : ODH-2017-00124186
Datum : **28 NOV. 2017**

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 21 september 2017 hebben wij een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming ontvangen. De aanvraag heeft betrekking op het project 'Kap bomen en struweel Klinkenbergerplas', in de gemeente Oegstgeest. De werkzaamheden betreffen het kappen van bomen, het verwijderen van struweel en het aanplanten van nieuw groen. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren, alsmede het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor wat betreft het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*).

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode van 21 augustus 2017 tot en met 15 december 2017.

Besluit

Wij besluiten

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen;
- II. de voorschriften 1. tot en met 5. te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag van 21 september 2017 en de aanvullende informatie van 30 oktober 2017 en 23 november 2017 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is tot en met 15 december 2017.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. De ontheffinghouder dient:
 - de start van de werkzaamheden gedurende de uitvoering schriftelijk te melden aan de Afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, emailadres meldingWnb@ozhz.nl onder vermelding van Flora en Fauna (FF)
 - uiterlijk één week na het beëindigen van de werkzaamheden de afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid hiervan schriftelijk in kennis te stellen.
2. De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a. De voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b. Aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c. De uit te voeren werkzaamheden;
 - d. De periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e. De mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f. De momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
3. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

Specifieke voorschriften

4. De ontheffinghouder dient, met in achtneming van voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in de aanvullende informatie van 30 oktober 2017.
5. De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 21 september 2017 hebben wij een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. De aanvraag heeft betrekking op het project 'Kap bomen en struweel Klinkenbergerplas', in de gemeente Oegstgeest. De werkzaamheden betreffen het kappen van bomen, het verwijderen van struweel en het aanplanten van nieuw groen.. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor wat betreft het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*).

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode van 21 augustus 2017 tot en met 15 december 2017.

Bij de aanvraag zijn de volgende documenten gevoegd:

- Klinkenbergerplas definitief ontwerp, Copijn Tuin- en landschapsarchitecten, 24 februari 2017;
- Bijlage bij aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming (soorten), herinrichting Klinkenbergerplas te Oegstgeest;
- VTA bomenlijst, 15.TO417, 8 september 2017;
- Advies aan burgemeester en wethouders, vaststellen Nota zienswijzen en ontwerp Klinkenbergerplas, Z-15-07627/198048, 11 april 2017;
- VTA bomennotitie, Copijn Tuin- en landschapsarchitecten, 8 september 2017;
- Rapportage soortgericht naar vleermuizen Ontwikkeling Klinkenbergerplas, OEGS2017-2-RAP1, Habitus, 7 juli 2017;
- Uitvoeringstekening Beplantingsplan noordzijde Klinkenbergerplas – Oegstgeest, Copijn Tuin- en landschapsarchitecten, 17 mei 2017;
- Uitvoeringstekening Beplantingsplan heuvel en speelstrand Klinkenbergerplas – Oegstgeest, Copijn Tuin- en landschapsarchitecten, 17 mei 2017;
- Opruimtekening Klinkenbergerplas – Oegstgeest, Copijn Tuin- en landschapsarchitecten, 11 juli 2017;

Op 30 oktober 2017 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- Rapportage soortgericht naar vleermuizen Ontwikkeling Klinkenbergerplas, OEGS2017-2-RAP1, Habitus, 7 juli 2017;
- Rapportage ecologische quickscan Klinkenbergerplas, OEGS2017-1-RAP-1, Habitus, 28 april 2017;
- Antwoorden/toelichting op vragen gesteld onder zaaknummer 00496621, Habitus, 30 oktober 2017.

Op 23 november 2017 hebben we een mail ontvangen met aanvullende informatie ter onderbouwing van de aanvraag.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb is toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is de procedure op 16 oktober 2017 opgeschort en is verzocht om aanvullende gegevens.

De procedure is op 30 oktober 2017 hervat.

Bevoegd gezag

Het project wordt gerealiseerd dan wel verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag om ontheffing voor de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis is getoetst aan de artikelen 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering natuurwetgeving Zuid-Holland.

De gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis zijn van nature in Nederland in het wild levende soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn:

- opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aan de orde is en;
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Aangevraagde activiteit

De gemeente Oegstgeest is voornemens de Klinkenbergerplas her in te richten om zodoende de recreatieve mogelijkheden te verbeteren en de natuurwaarden te vergroten. Hiervoor zullen drie groepen populieren gekapt moeten worden en een randstrook van het aanwezige struweel verwijderd worden. De populieren hebben erg veel last van takbreuk en zullen vervangen worden door meer duurzame bomen als eik, beuk en haagbeuk. Het aantal te kappen bomen is 56 stuks en er komen meer dan 364 bomen voor terug. Het totale werk start op 21 augustus 2017. De kap van de bomen moet plaatsvinden in de eerste weken van het werk in verband met grondwerkzaamheden ter plaatse.

Overtreding verbodsbepalingen

Om de functionaliteit van het plangebied voor vleermuizen te bepalen is een nader vleermuizenonderzoek uitgevoerd in 2017. De aanwezigheid van verblijfplaatsen is tijdens de quickscan uitgesloten vanwege de afwezigheid van geschikte holtes. Omdat het onderzoek niet conform het Vleermuisprotocol was uitgevoerd omdat een veldbezoek in de periode van 1 augustus tot 1 oktober ontbrak en er niet acht weken gelegen was tussen de veldbezoeken, is in oktober 2017 een aanvullend veldbezoek uitgevoerd. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis zijn in het plangebied aangetroffen. Het plangebied heeft een functie als foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis. Aantasting van foerageergebied is ontheffingsplichtig indien zij van groot belang is voor de functionaliteit van de voortplantingsplaats of rustplaats van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. Gezien de hoeveelheden foeragerende vleermuizen in het plangebied kan worden aangenomen dat de te kappen bomen een essentiële functie vervullen als foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis. Als gevolg van de kapwerkzaamheden gaat dit foerageergebied verloren. Het is niet uitgesloten dat hiermee verblijfplaatsen hun functionaliteit verliezen. De gewone dwergvleermuizen waren in het voorjaar snel na zonsondergang aanwezig in het plangebied, wat erop wijst dat de verblijfplaatsen zich op korte afstand bevinden, waarschijnlijk in de aangrenzende woonwijk ten westen of zuiden van de plas. Gezien het vroege uitvliegen van de rosse vleermuis heeft deze soort zijn verblijfplaatsen waarschijnlijk op grotere afstand, waarschijnlijk op een landgoed zoals Huys te Warmond, waar zich veel rosse vleermuizen bevinden. Door de kapwerkzaamheden worden mogelijk deze

verblijfplaatsen beschadigd en vernield, omdat ze niet meer als zodanig kunnen functioneren. Omdat de betreffende individuen van de soorten een alternatief moeten zoeken, worden de dieren opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis tot een minimum te beperken worden maatregelen voorgesteld in de aanvullende informatie van 30 oktober 2017. De mitigerende maatregelen zijn als volgt:

- Hekwerken plaatsen ter plaatse van boomgroepen die buiten het werkgebied maar binnen de werkgrens van de aannemer liggen;
- Werkzaamheden van de aannemer tussen 08.00 uur en 16.00 uur (niet in schemertijd);
- Kap van bomen en verwijderen struweel in 1 werkgang in verband met minimale verstoring;
- Kap van bomen en struweel gepland in rust/winterslaaperperiode;
- Aanplant nieuwe bomen vanaf 1 december om periode zonder bomen zo kort mogelijk te houden.

Verder wordt in de beantwoording van de vragen beschreven dat van de 364 aan te planten bomen er 204 een plantmaat zullen hebben van 20/25. Deze bomen hebben direct na aanplant een minimale hoogte van vijf meter en een kroon diameter van twee tot vier meter.

Beoordeling functionaliteit verblijfplaatsen; staat van instandhouding

Het plangebied heeft een functie als essentieel foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis. Als gevolg van de kapwerkzaamheden wordt deze functie aangetast. Omdat er geen alternatief is, heeft dit een negatief effect op aanwezige verblijfplaatsen in de (directe) omgeving van het plangebied.

De werkzaamheden worden uitgevoerd gedurende de winterrustperiode van de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis. De dieren zijn dan nauwelijks actief en maken minimaal gebruik van het plangebied als foerageergebied. Direct na de werkzaamheden worden nieuwe bomen aangeplant. Veel van deze bomen hebben al een behoorlijk groot formaat en daarmee kan het plangebied vanaf april 2018, als de vleermuizen weer actief worden, functioneren als foerageergebied. Omdat de bomen in kwaliteit niet volledig overeenkomen met datgene wat verloren gaat, is een negatief effect op de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis niet uitgesloten. Mogelijk gaat er twee tot drie jaar overeen voordat de bomen het gewenste formaat hebben bereikt. Omdat het aantal bomen wel veel groter is dan in de huidige situatie is het negatieve effect beperkt. Voor de tijdelijke situatie tot de bomen het formaat van de huidige bomen hebben bereikt, is het aannemelijk dat het plangebied in combinatie met omliggende foerageergebieden voldoende alternatief bieden. Gewone dwergvleermuizen foerageren binnen vijf kilometer van hun verblijfplaats. Binnen een kilometer van de vermoedelijke verblijfplaatsen is foerageergebied in de vorm van bomenrijen, watergangen met groen, bossen, boomgroepen en groene woonwijken. De rosse vleermuis kan verder uitwijken dan de gewone dwergvleermuis. Hiermee is het aannemelijk dat de soort makkelijker een alternatief foerageergebied kan vinden. Dit is slechts een tijdelijk effect. Op de langere termijn zal het plangebied een geschikter foerageergebied gaan vormen. Het is dan ook aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis in het plangebied aanwezig blijven. De gunstige staat van instandhouding van de soorten komt niet in het geding.

Belangenonderbouwing

Ontheffing is aangevraagd op grond van het belang 'volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'.

Er is een inspectie uitgevoerd naar de populieren binnen het plangebied. Veel van de populieren zijn scheefgegroeid en bevatten dood hout. De meeste bomen hebben een levensduur van minder dan vijf jaar. Er vindt al regelmatig takbreuk plaats en daarbij vallen vrij grote takken uit. Afgelopen seizoen zijn twee bomen volledig omgevallen door windworp. Hierbij is er een groot risico aangezien veel mensen wandelen in

het gebied. Naast het gevaar door vallende takken kan gesteld worden dat de herinrichting van de Klinkenbergerplas een groot openbaar belang dient. Het vormt een belangrijk uitloopgebied voor de inwoners van Oegstgeest en omstreken en is dringend aan een kwaliteitsimpuls toe. Momenteel is het gebied slecht onderhouden en bovendien vraagt het diverse gebruik door zwemmers, honden, kinderen en natuur een duidelijkere zonering. In de nieuwe situatie wordt meer ruimte geboden voor de natuur. Ruim de helft van het gebied wordt met rust gelaten, hier worden slechts paden opgeknapt en een afwisselende zone van bramenstruweel, boomgroepen, oeverbeplanting en ruig gras aangeplant. De kleine plas en haar omgeving zal een massieve natuurzone gaan vormen waar vogels, insecten en amfibieën zich thuis zullen voelen in de bosschages. Verder zullen in het recreatieve gebied circa 120 bomen worden geplant en zullen een zwaluwwand en vele schanskorven binnen het plangebied worden gerealiseerd. Hiermee weegt het belang van de uitvoering van het project zwaarder dan het belang van de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis, aangezien deze slechts een tijdelijke negatief effect zullen ervaren.

Gelet op het voorgaande en de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang 'volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang' voldoende onderbouwd is om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiespecifiek, aangezien het gaat om de kap van bomen die aan het einde van hun levensduur zijn. De aanwezige populieren moeten op termijn allemaal gekapt worden, vanwege de slechte staat waar ze zich in bevinden. Er is voor gekozen alle bomen tegelijk te kappen. Hiermee is de verstoring op de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis zo klein mogelijk. Door in één keer alles te kappen hoeven de dieren maar één keer een alternatief foerageergebied te zoeken tot de definitieve compensatie groot genoeg is om datgene wat verloren gaat op te vangen. Tevens zal door gefaseerd kappen de overige bomen meer wind gaan vangen, wat een risico vormt in verband met takbreuk en omwaaien van de betreffende bomen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis zoveel mogelijk voorkomen. Er is voldoende aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.8 van de Wnb worden verleend.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Hiervoor is de gemeente Oegstgeest bevoegd gezag.